

Tárgytematika

Félév:	2014/15/1
Tárgynév:	Egyetemes művelődéstörténet
Tárgykód:	ALTKAA2011
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Csaba Sándor
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Oktatás célja:

A tárgy tanulása során a hallgatók ismerjék meg az alapvető stílus- és eszmetörténeti korszakokat, fontosabb fogalmakat, személyeket; ismerjék meg a művelődéstörténet kiemelkedő alkotásait, azok hatásait, gondolkodásformáló, stílusalakító, szerepét. Legyen rálátásuk bizonyos technika- és tudománytörténeti tényezőkre, elsősorban azokra, amelyek szervesen illeszkednek a művelődéstörténethez. Célunk, hogy a művelődéstörténet kapcsán adjunk némi történeti háttérrel, irodalomtörténeti tájékozottságot, zenekultúrában való eligazodási pontokat, úgy hogy az említettek elősegítsék egy megalapozott átfogó művelődéstörténeti tudásanyag megszerzését.

A fenti célokat figyelembe véve kell megismertetni a hallgatókat a kultúrtörténet legfontosabb összefüggéseivel. Lényeges kiemelnünk egy-egy személyiséget is, és megismertetni azok művelődéstörténeti-eszmetörténeti szerepét. Láttatnunk kell az anyagi és szellemi kultúra összefüggéseit, a politika, gazdaság, társadalom, kultúra kölcsönhatásait, értékörző feladatait.

Tantárgy tartalma:

1. Az őskori kultúra
2. Ókori Kelet
3. Ókori görög-római kultúra
4. Középkor: periodizálás, szerzetesrendek, lovagok, lovagrendek, egyetemek
5. Európa kulturális, tudományos fejlődése 15-17. század
6. Protestáns reform / előzmények, irányzatok/; katolikus restauráció
7. A felvilágosodás Európában
8. Ipari forradalom és hatásai
9. Romantika, realizmus, naturalizmus
10. Aszázadforduló
11. A két világháború közötti Európa főbb jellemzői
12. A világ 1945 után
13. Akulturális örökség története

Számonkérési és értékelési rendszere:

A hallgatók az előadások és a szemináriumok anyaga alapján ismerjék a történelmi összefüggéseket, el tudják helyezni egy – egy korszak uralkodóit, tudják értékelni azok politikai jelentőségét. Ismerjék a korra vonatkozó legfontosabb forrásokat,

Tárgytematika

Félév:	2014/15/1
Tárgynév:	Egyetemes művelődéstörténet
Tárgykód:	ALTKAA2011
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Csaba Sándor
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Számonkérési és értékelési rendszere:

topográfia, az események gazdasági, kulturális stb. hatásait.

A félév folyamán minden nappali tagozatos hallgatónak kiselőadás formájában ismertetnie kell az általa választott szemináriumi témát. / Nem felolvasásról, kiselőadásról van szó! / Az előadó ismerje a téma szakirodalmát, az esetleges vitás kérdéseket. A félév teljesítésének másik kritériuma a választott témából 5-10 oldal közötti terjedelemben egy beadandó dolgozat elkészítése szakszerű jegyzetapparátussal és formai követelményekkel, mely leadási határideje: a szorgalmi időszak utolsó hete. Minden levelező tagozatos hallgatónak kötelezően készítenie kell egy minimum 5 oldalas beadandót, rövid kivonatot a tematikában feltüntetett ajánlott irodalmi listán található egy – szabadon választott – könyvből szakszerű jegyzetapparátussal és formai követelményekkel! A leadási határidő levelező tagozaton: az utolsó konzultáció!

Plágium leadása szigorúan TILOS!

A félév zárása : vizsga(előadások anyaga+kötelező irodalom+az ajánlott irodalmakból egy könyv elolvasása és bemutatása röviden)

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom előadásra:

Drabancz M. Róbert(szerk.): Művelődéstörténet. Nyíregyháza, Krúdy KvK, 2009.

E. J. Hobsbawm: A birodalmak kora, 1875-1914. Bp., Pannonica Kiadó, 2004. 224-266.

E. J. Hobsbawm: A szélsőségek kora. A rövid 20. század története 1914-1991. Bp., Pannonica Kiadó, 1998. 173-192., 475-527.

Erdősi Péter – Sonkoly Gábor(szerk.): A kulturális örökség. Bp., L'Harmattan – Atelier, 2004. 97-132., 371-390.

Katus László: A középkor története. Bp., Pannonica-Rubicon, 2001. 1-15., 69-104., 324-342. vagy **Klaniczay Gábor** (szerk.): Európa ezer éve: A középkor I., II. Bp., Osiris, 2005. I. kötet: 117-132., 205-211., 232-243., 313-323., II. kötet: 9-35., 275-309., 323-335.

Léderer Emma: Egyetemes művelődéstörténet. Bp., Aqua, 1992. 1-324.

Póor János(szerk.): A kora újkor története. Bp., Osiris, 2009. 283-348.

Sonkoly Gábor: A kulturális örökség fogalmának értelmezési és alkalmazási szintjei. In:Regio, 2000. 4. szám, 45-66.

Vadász Sándor(szerk.): 19. századi egyetemes történelem 1789-1914. Bp., Korona Kiadó, 2005. 156-159., 164-173.

Tárgytematika

Félév:	2014/15/1
Tárgynév:	Egyetemes művelődéstörténet
Tárgykód:	ALTKAA2011
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Csaba Sándor
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Kötelező irodalom:

www.enciklopedia.fazekas.hu/index2.htm: klasszicizmus, romantika, realizmus, naturalizmus, szecesszió, avantgárd

Ájánlott irodalom a szemináriumra:

Ókori Kelet, Görög, Róma

Alföldy Géza: Római társadalomtörténet. Bp., Osiris, 2000.

Bosworth, A. B.: Nagy Sándor. A hódító és birodalma. Bp., Osiris, 2002.

Castiglione László: Az ókor nagyjai. Bp., Akadémiai Kiadó, 1982.

Dobrovits Aladár: Egyiptom és az antik világ. Bp., 1979.

Ferenczy Endre – Maróti Egon – Hahn István: Az ókori Róma. Bp., Tankönyvkiadó, 1992.

Hahn István: Istenek és népek Bp., Minerva, 1980.

Hahn István: Naptári rendszerek és időszámítás. Bp., Gondolat, 1983.

Hahn István: Róma istenei. Bp., Gondolat, 1975.

Hegy Dolores – Kertész István – Németh György – Sarkady János: A görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig. Bp., Osiris, 2002.

Historia Augusta Bp., Gondolat, 1968.

Kákosy László: Az ókori Egyiptom története és kultúrája. Bp., Osiris, 2005.

Kákosy László: Egy évezred a Nílus völgyében. Bp., Gondolat, 1970.

Kákosy László: Ré fiai. Bp., Gondolat, 1979.

Kertész István: Az ókori olümpiai játékok története. TF tankönyv, Bp., 1996.

Lancel, Serge: Hannibál. Bp., Osiris, 2005.

Magánélet a római császárok korában. Bp., Corvina, 2011.

Majoros József: Római élet. Bp., Gemini, 1996.

Németh György (szerk.): Államéletrajzok. Bp., Osiris, 2003.

Oppenheim, Leo: Az ókori Mezopotámia. Bp., Gondolat, 1972.

Pallotino, Massimo: Az etruszkok. Bp., Gondolat, 1980.

Ritoók Zsigmond (szerk.): Görög történetírók. A világirodalom klasszikusai. Bp., Európa, 1988.

Salles, Catherine: Hétköznapi élet a római császárok korában. Bp., Corvina, 2008.

Szabó Árpád: Hellasz hősei. Bp., Móra, 1985.

Trencsényi-Waldapfel Imre: Mitológia. Bp., Gondolat, 1974.

Tárgytematika

Félév:	2014/15/1
Tárgynév:	Egyetemes művelődéstörténet
Tárgykód:	ALTKAA2011
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Csaba Sándor
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Kötelező irodalom:

Utcenko, Sz. L.: Julius Caesar. Bp., Gondolat, 1983.

Varga Csaba: A számjelek és a számírás története. Bp., Frig Kiadó, 2012.

EGYETEMES MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET- Középkor

Batkin, Leonid: Az itáliai reneszánsz. Bp., Gondolat, 1986.

Bloch, Marc: Feudális társadalom. Bp., Osiris, 2002.

Bloch, Marc: Gyógyító királyok. Bp., Osiris, 2005.

Burton, Rosemary: Nagy felfedezők utazásai. Bp., Magyar Könyvklub, 1994.

Duby, Georges: A katedrálisok kora. Bp., Gondolat, 1984.

Duby, Georges: A nő a középkorban. Bp., Corvina, 2000.

Huizinga, Johan: A középkor alkonya. Bp., Európa, 1979.

Kerrigan, Michael: Kínzóeszközök. Bp., Hajja és Fiai, 2001.

Kristeller, Paul O.: Szellemi áramlatok a reneszánszban. Bp., Magvető, 1979.

Kulcsár Zsuzsanna: Így éltek a lovagkorban – Nyugat-Európa a XI-XIV. században. Bp., Helikon, 2007.

Le Goff, Jacques: Értelmiség a középkorban. Bp., Gondolat, 1978.

Montanari, Massimo: Éhség és bőség. A táplálkozás európai kultúrtörténete. Atlantisz, Bp., 1996.

Pirenne, Henri: A középkori gazdaság és társadalom története. Bp., Gondolat, 1983.

Rogers, Michael: A hódító iszlám. Bp., Helikon, 1976.

Runciman, Steve: A keresztes hadjáratok története. Bp., Osiris, 2002.

Turnbull, Stephen: Női samurájok 1184-1877. Bp., Delta Vision Kft. 2012.

Zombori István: Lovagok és lovagrendek Bp., Kozmosz, 1988.

EGYETEMES MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET - 16-18.sz.

Barbier, Frédéric: A modern Európa születése – Gutenberg Európája. Bp., Kossuth, 2010.

Bartha Lajos: A csillagképek története és látványai. Bp., Alexandra, 2010.

Braudel Fernand: A mindennapi élet struktúrája: a lehetséges és a lehetetlen. Bp., Gondolat, 1985.

Braudel Fernand: A Földközi-tenger és a mediterrán világ II. Fülöp korában. Bp., Akadémia, 1996.

Chadwick, Owen: Reformáció. Bp., Osiris, cop. 2003.

Chaunu, Pierre: A klasszikus Európa. Bp., Osiris, 2001.

Chaunu, Pierre: Felvilágosodás. Bp., Osiris, 1998.

Danzer-Kantof, Boris: A hétköznapi élet Napóleon korában. Bp., Corvina, 2005.

Tárgytematika

Félév:	2014/15/1
Tárgynév:	Egyetemes művelődéstörténet
Tárgykód:	ALTKAA2011
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Csaba Sándor
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Kötelező irodalom:

- Delumeau, Jean:** A reneszánsz. Bp., Osiris, 1997.
- Diederiks, H., A., et alii** (szerk.): Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. Bp., Osiris, 1995.
- Duby G. - Mandrou R.:** A francia civilizáció ezer éve. Bp., Gondolat, 1975.
- Friedenthal, Richard:** Luther élete és kora. Bp.: Gondolat, 1983.
- Furet, Francois:** A francia forradalom története, 1770-1815. Bp., Osiris, 1999.
- Hahner Péter:** A nagy francia forradalom kisenciklopédiája. Bp., Minerva, 1989.
- Hoskin, Michael:** A csillagászat története. Bp., Magyar Világ, 2004.
- Imhof, Ulrich:** A felvilágosodás Európája. Bp., Atlantisz, cop. 1995.
- Johnstone, Michael:** Szabadkőművesek. Bp., Saxtom, 2007.
- Köpeczi Béla:** XIV. Lajos. Bp., 1987.
- Machiavelli, Niccolo:** A fejedelem. Bp., Maecenas, cop. 1993.
- MacNulty, Kirk W.:** A szabadkőművesség jelképei, titkai, jelentősége. Bp., Kossuth, 2006.
- McGrath, Alister E.:**Kálvin. Bp., Osiris, 2001.
- Poór János:** Madame Pompadour. Bp., Akadémiai Kiadó, 1988.
- Soubul, Albert:** A francia forradalom története. Bp., 1999.
- Tulard, Jean:** Napóleon. Bp., Osiris, 1997.
- Vadász Sándor:** Emberek és eszmék a francia forradalomban Bp., Gondolat, 1989.
- Vadász Sándor**(szerk.): 19. századi egyetemes történelem 1789-1914. Bp., Korona Kiadó, 2005.
- Watson, Francis:** Medici Katalin élete és kora. Bp., Szépirodalmi Kiadó, 1987.
- White, Michael:** Galilei, az antikrisztus. Bp., Alexandra, 2010.
- Zöllner, Frank:** Leonardo da Vinci. Bp., Vince, 2002.

ÉGYETEMES MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET -19-20.sz.

- Booth, Martin:** Az ópium története. Bp., Nyitott Könyvműhely, 2005.
- Czine Mihály**(szerk.): A naturalizmus. Bp., Gondolat, 1967.
- Gati, Charles:** Füstbe ment tömb Bp., Századvég-Atlanti, 1991.
- Gáti Vera – Balogh András:** Gandhi kortársak Gandhiról. Bp., Napvilág, 2000.
- Gelencsér Katalin:** Művelődéstörténet. Budapest - Salgótarján: MMI – Mikszáth, 1994
- Hofmann, Werner:** A modern művészet alapjai. Bp., Corvina, 1974.
- Horváth Károly**(szerk.): A romantika. Bp., Gondolat, 1976.
- Koczogh Ákos**(szerk.): Az expresszionizmus. Bp., 1964.

Tárgytematika

Félév:	2014/15/1
Tárgynév:	Egyetemes művelődéstörténet
Tárgykód:	ALTKAA2011
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Csaba Sándor
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Kötelező irodalom:

- Komlós Aladár**(szerk.): A szimbolizmus. Bp., Gondolat, 1965.
- Németh István**(szerk.): 20. századi egyetemes történet. 1-2. köt. Bp., Osiris, 2006.
- Nora, Pierre**: Emlékezet és történelem között. Bp., Napvilág, 2010.
- Ormos Mária**: Hitler. Bp., T-Twins, 1993.
- Ormos Mária**: Hitler, Sztálin, Bp., Pannonica, 1999.
- Ormos Mária**: Mussolini. Bp., PolgART, 2000.
- Passerini, Luisa**: A nők és a feministák története. Bp., Balassi, 2003.
- Roberts, Martin**: Európa története 1900-1973. Bp., Akadémiai Kiadó, 1992.
- Schivelbusch, Wolfgang**: A vasúti utazás története. A tér és az idő iparosodása a 19. században. Bp., Napvilág, 2008.
- Schury, Gudnur**: Éltető nedv – a vér kultúrtörténete. Bp., Pesti Kalligram, 2004.
- Sonkoly Gábor**: Nemzeti örökség – világörökség. A kulturálisörökség-paradigma. In: Czoch Gábor – Klement Judit – Sonkoly Gábor (szerk.): Tanulmányok Granasztói György tiszteletére. Bp., Atelier, 2008. 247-255.
- Sparrow, Gilles**: Az űrrepülés teljes története a Sputnyik 1-től az űrrepülőgép utániig. Bp., M-Érték, 2009.
- Tomka Béla**: Európa társadalomtörténete a 20. században. Bp., Osiris, 2009.
- Tókéczki László**: Történelem, eszmék, politika. Bp., Kairosz Kiadó, 1999.
- Vay Tamás**: A posztmodern Amerikában. Bp., Platon, 1991.
- Vass László – Molnár Magda**: A klasszikus férficipő. Bp., Vince, 2000.
- Vámossy Ferenc**: Korunk építésze. Bp., Gondolat, 1974.
- Wéber Antal**(szerk.): A szentimentalizmus. Bp., Gondolat, 1971.
- Zádor Anna**: Klasszicizmus és romantika. Bp., Corvina, 1976.

ORSZÁGTÖRTÉNETEK

- Birmingham Dávid**: Portugália története. Bp., Pannonica, 1998.
- Davies, Normann**: Lengyelország története. Bp., Osiris, 2006.
- Dawson, Raymond**: A kínai civilizáció világa. Bp., Osiris, 2002.
- Duby, Georges** (szerk.): Franciaország története I-II. Osiris, 2005.
- Fulbrook, Mary**: Németország története. Bp., Maecenas, 1997.
- Garcia de Cortázar, Fernando**: Spanyolország története. Bp., Osiris, 2005.
- Gernet, Jacques**: A kínai civilizáció története. Bp., Osiris, 2005.
- Hearder, Harry**: Olaszország rövid története. Bp., Maecenas, 1992.
- Heller, Mihail – Nyekrics, Alexandr**: Orosz történelem I-II. Az orosz birodalom története. Bp., Osiris, 2003.
- Ostrogorsky, Georg**: A bizánci állam története. Bp., Osiris, 2003.

Tárgytematika

Félév:	2014/15/1
Tárgynév:	Egyetemes művelődéstörténet
Tárgykód:	ALTKAA2011
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Horváth Csaba Sándor
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	12/0/0

Kötelező irodalom:

- Prak, Maarten:** Hollandia aranykora. Bp., Osiris, 2004.
Sellers, Charles: Az Egyesült Államok története., Bp., Maecenas, cop. 1995.
Szántó György Tibor: Anglia története. Bp., Kozmosz, cop. 1999.
Totman, Conrad: Japán története. Bp., Osiris, 2006.
Zöllner, Erich: Ausztria története. Bp., Maecenas, 1998.

RÉGIÓK, FÖLDRÉSZEK TÖRTÉNETE

- Anderle Ádám:** Latin-Amerika története. Bp., Pannonica, 1998.
Davies, Normann: Európa története. Bp., Osiris, 2002.
Fage, J. D. – Torfdoff, William: Afrika története. Bp., Osiris, 2004.
Hahner Péter: Vadnyugat – 20 hős, 20 találmány. Bp., Animus Kiadó Kft. 2012.
Jelavich, Barbara: A Balkán története. Bp., Osiris, 1996.
Niederhauser Emil: Kelet-Európa története. Bp., História, 2001.
Palotás Emil: Kelet-Európa története a 20. század első felében. Bp., Osiris, 2003.

Oktató: Horváth Csaba